

Ojitus

□

Sisällys

- [1 Yleistä](#)
 - [1.1 Kuivatustarpeeseen vaikuttavia tekijöitä](#)
- [2 Kuivatustavat](#)
 - [2.1 Peruskuivatus](#)
 - [2.1.1 Valtaoja](#)
 - [2.1.2 Pengerryskuivatus](#)
 - [2.2 Paikalliskuivatus](#)
 - [2.2.1 Reunaojat eli piiriojat](#)
- [3 Ojien hoitaminen](#)
 - [3.1 Salaojitus](#)
- [4 Käsitteitä](#)
- [5 Linkkejä](#)

Yleistä

Ojia on hyvä kaivaa pellon ja kasvimaan reunoille, jos seutu on kovin vetistä. Silloin vesi kerääntyy ojan pohjalle kulkeutuen ja haihtuen sieltä nopeammin. Kasvimaasta tulee eräänlainen kohopenkki ja se kuivuu nopeammin. Ojat on hyvä kaivaa V-muotoisiksi, etteivät reunat sorru niin helposti ojaan.

Kuivatustarpeeseen vaikuttavia tekijöitä

- Sadanta eli vesi + lumisade. Vuotuinen sademäärä Suomessa on 500 - 750 mm. Vesi aiheuttaa sekä tulvariskejä että kantavuusongelmia pelloilla.
- Haihdunta. Veden haihtuessa kuluu lämpöä, joten liiallisen veden poistaminen ojittamalla on parempi vaihtoehto. Haihdunta on voimakkaampaa etelärinteillä kuin pohjoisrinteillä. Toukokuun lopusta heinäkuun puoliväliin haihdunta on sadantaa suurempi.
- Valinta. Valunnan määrä vaihtelee eri vuodenaikoina, keväällä lumen sulassa suurin. Vaikuttaa mm. sadannan suuruus, ojitus, sääolot ja alueen pinnanmuodostus.

Kuivatussyvyys tarkoittaa sitä syvyyttä maaperässä, josta vesi on johdettu pois kuivatustoimenpiteillä. Kasvien juuristovyöhykkeessä ei tulisi olla seisovaa vettä. Kivennäismailla ainakin 30 cm syvyydessä, turvemilla vähintään 50 cm, jolloin maa kantaa työkoneita. Suositelta on usein 1 metri. Hedelmätarhoissa 140-200 cm, marjatarhoissa 80-140 cm.

Kuivatustavat

Peruskuivatus

Peruskuivatuksen tarkoitus on alentaa korkeaa pohjavettä ja poistaa alueen ulkopuolelta tulevia vesiä.

Valtaoja

Valtaojien kaivaminen ja hoito on suurempi hanke. Säännökset määrää omalla tahollaan asiaa. Sijainti sellainen että niihin voidaan laskea usealta alueelta vesiä.

- Perustetaan vähintään 1,2 metrin syvyyteen. Huomioidaan maanpinnan painuminen, liettyminen ja keskimääräinen vesimäärä valtaojassa.
- Yleensä avo-ojia, joskus putkiojia.

Pengerryskuivatus

- Meren ja järvien rannoilla. Pellon ja vesistön väliin rakennetaan penger tai pato

Paikalliskuivatus

Tarkoituksena on ohjata viljelyalueen pintavirtauksia. Pintavesille avo-ojat, pellon pinnan muotoilu ja vesivaot jotka tehdään syksyllä. Pohjavettä voidaan säädellä myös salaojin.

Reunaojat eli piiriojat

Sarkaojat. Sarkaojitetun pellon käyttöön vaikuttaa nk. reunavaikutus, koska viljelyala ei ole yhtenäinen. Myös kasvitaudeille löytyy helpommin paikkoja ojista. Sarkaojat lisäävät viljelyn monimuotoisuutta suurien yhtenäisten peltoalueiden sijaan. Jos viljelyalue on sopivasti rinteinen eli kaltevuus on 3-5%, voidaan sarkaojat korvata osittain tai täysin pintamuotoilulla.

- Niskaojat ja sivuojat. Reunaojilla estetään ulkopuolisten vesien tulo viljelyalueelle. Niskaoja kiertää viljelyalueen yläreunassa poikittain ja estää yläpuolisen veden valumista viljelyalueelle. Sivuojat viljelyalueen sivuilla keräten niskaojan veden ja laskien vedet alas valtaojaan. Sarkaojat viljelyalueen keskellä laskien vedet valtaojaan.
- Niskaojan tulee olla riittävän reilu, että se kerää kaiken viljelyalueelle pyrkivän veden. Kaltevuus on 5-10 cm / 100 m.
 - Kivennäismaahan kaivettaessa leveys 1,3 - 1,5 m, pohjalta 15-20 cm ja korkeus 80 cm.
 - Turvemaahan kaivettaessa leveys 1,3 m, pohjalta 10-15 cm ja korkeus 1 m.
- Sarkaojan kaltevuus vähintään 5 cm / 100 m.
- Veden liikkuvuutta heikentää liettyminen ja kasvit. Puhdistusperkauksia 7-10 vuoden välein esimerkiksi oja-auralla tai jyrsimellä.
- Sarkaojan leveyteen vaikuttaa mm. maan laatu, maan kaltevuus, ruokamullan vahvuus, ruokamullan multavuus, maan läpäisevyys.

Maalaji	Saran leveys m	Ojan syvyys/leveys cm
HeS, HsS, As	10-15	40/70
He, Hs	15-20	50/100
Hk, Ht	20-25	60/95
turve	15-25	70/80
Ljs, Lj	20-40	60/80

Ojien hoitaminen

Kunnollinen hoitaminen on tärkeää. Avo-ojien reunat nousevat jatkuvasti traktorilla työstettäessä samoista kohdin ja jopa äkeet saattavat heittää maata ojiin.

Salaojitus

Katso sivu [Salaojitus](#)

Käsitteitä

- Piirioja -

Linkkejä

[Salaojayhdistys](#)